

Kelebekleri Tanıyoruz

Kartlarımızın bu ayki konusu, baharın neşeli renkleri olan kelebekler. Kelebek kartları sayesinde çevremizde çok sık gördüğümüz bu canlıları daha yakından tanıyacağınızı umuyoruz. Kelebekler dünyada en çok ilgi çeken canlı gruplarından biri. Öyle ki sadece bu canlıları gözlemlemek için topluluklar kuruluyor, insanlar bir araya gelip gezilere çıkıyorlar ve hatta farklı türleri görebilmek için birbirleriyle yarışıyorlar.

Kelebekler, böcekler sınıfından canlılar. Dünyada toplam 8000 civarında kelebek türü var. Türkiye kelebek türleri bakımından oldukça zengin. Örneğin, Avrupa ülkelerinden İngiltere'de toplam 59 tür kaydedilmiş. Türkiye'deyse Prof. Dr. Ahmet Ömer Koçak'ın araştırmalarına göre toplam 379 tür var.

Kelebeklerin ekolojik denge açısından çok büyük bir önemi var. Bunlardan en önemlisi besin zincirinin bir parçası olmaları. Kelebekleri yiyerek beslenen binlerce böcek, yüzlerce kuş bulunuyor.

Ayrıca kelebekler birçok bitkinin döllenmesine yardım ederek, bu bitkilerin çoğalmasına da katkıda bulunan canlılardan. Dolayısıyla pek çok canlı gibi kelebeklerin varlığı da doğayı renklendirmekle kalmıyor, aynı zamanda doğanın dengesini de korumaya yarıyor. Ancak bu güzel canlıların yaşamları pek de kolay geçmiyor. Birçok tehlikeyle

karşı karşıyalar ve sayıları giderek azalıyor. Bu tehlikelerden en önemlisi kelebeklerin yaşam alanlarının yok edilmesi. Doğal bozkırların sürülerek tarıma açılması, ormanların kesilmesi ve bataklıkların kurutulması gibi etkinlikler, kelebeklerin yaşadıkları yerlerin bozulmasına, başka bir deyişle evlerini kaybetmelerine neden oluyor. Tarım ilaçlarının aşırı derecede kullanılmasıysa, diğer böcekler gibi kelebekler üzerinde de ciddi bir tehlike oluşturuyor. Ayrıca kelebekleri koleksiyon yapmak için toplamak onların yok olmasını hızlandırıyor. Oysa kelebekleri tanımak için yakalamaya hiç gerek yok. Bilim Çocuk Kartları'ndan yararlanarak kelebekleri doğada, yaşadıkları yerlerde tanıyıp, onlar özgürce uçmayı sürdürürken birçok şey öğrenebilirsiniz.

Kartları hazırlarken çevremizde sık sık görebileceğimiz kelebek ailelerinden türler seçtik. Bu kelebeklerin hangi mevsimlerde, nerelerde yaşadıklarını ve en belirgin özelliklerini kartlarımız yardımıyla öğrenebilmenizi amaçladık. Türkçe adlar için kaynak olarak Prof. Dr. Ahmet Ömer Koçak ve Yrd. Doç. Dr. Muhabbet Kemal'in Ağustos 2001'de hazırladıkları listeden yararlandık.

Kelebek kartlarını hazırlayan: Evrim Karaçetin